

Patiëntenfolder tongriempje klieven VSV Samen Nijmegen

Verkort tongriempje

Bij jullie kindje is er naar het tongriempje gekeken en deze blijkt verkort. In deze brief geven we jullie informatie over een korter tongriempje en de mogelijkheid van klieven van de tongriem. Wij vinden het belangrijk dat jullie vooraf het klieven deze informatie goed hebben gelezen. Op internet is via www.borstvoeding.com of www.tongriem.com ook uitgebreide informatie vinden.

Oorzaak

De tongriem is bij de ontwikkeling van de foetus in de baarmoeder belangrijk om de richting aan te geven waarin de tong moet groeien. In principe verdwijnt de tongriem in de zwangerschap. Echter niet bij ieder kindje. Ongeveer bij 1 op de 10 blijft (een deel) van de tongriem zichtbaar. Het gaat dan om een dun vlies, waar in de eerste levensweken nog geen bloedvaten doorheen lopen. Er wordt gesproken van een korte tongriem als de tongriem erg strak of kort is of wanneer deze tot dicht bij de tongpunt doorloopt. Het kan een erfelijke component hebben. Het wordt iets vaker gezien bij jongens dan bij meisjes.

Problemen

Er zijn een aantal kenmerken die kunnen passen bij een verkorte tongriem:

- Problemen bij de voeding:

- Slecht drinken, bijvoorbeeld moeilijk pakken van de borst (ook wel aanhappen genaamd), vaak loslaten, onrustig drinken en knoeien
- Door te veel lucht binnen te krijgen tijdens een voeding doordat het kindje de tepel niet goed vacuüm kan zuigen kunnen darmkrampen en reflux ontstaan
- Pijn tijdens en/ of na het voeden, tepelkloven, borstontsteking, abces en spruw
- Onvoldoende gewichtstoename, stuwing of te weinig melk
- Voortijdig stoppen met borstvoeding

- Problemen pp latere leeftijd:

- Problemen met articuleren, waarvoor vaker logopedie
- Problemen met mondhygiëne
- Slechter kunnen kauwen en daardoor slikproblemen bij vast voedsel
- Problemen met ijsjes likken
- Bespelen blaasinstrumenten
- Problemen met tongzoenen
- Snurken en slaapapnoe en daardoor vaker langdurig bedplassen

Het is niet te voorspellen in welke mate jullie kind last krijgt van de bovengenoemde problemen.

Hoe gaat het klieven in zijn werk?

Tijdens het klieven zal jullie kindje ingebakerd worden zodat het niet met de armpjes kan bewegen. Het hoofdje van jullie kind wordt stilgehouden (door jullie zelf of door een zorgprofessional) en er wordt eventueel een spateltje in de mond gedaan om te zorgen dat de tong beschermd wordt. Dan wordt in een of twee knipjes het tongriempje doorgeknipt. Hier kan wat bloed bij vrijkomen. De ervaring is dat het 'gepruts' in de mond als vervelender wordt ervaren dan het klieven zelf. Wanneer jullie kindje gaat huilen is dit sneu, maar er is dan wel goede spanning op de tongriem zichtbaar en het klieven gaat dan over het algemeen makkelijker. Na een knipje wordt er gevoeld met een gaasje in de mond of de tongriem voldoende is gekliefd. Het kan zijn dat we een 2e of 3e knipje moeten zetten wanneer de tongriem niet direct voldoende inscheurt. Na het klieven mag jullie kindje gelijk drinken.

Klieven is bij baby's tot circa 3 maanden een simpele en vrijwel pijnloze ingreep. Na 3 maanden wordt de ingreep gevoeliger en is soms lokale anesthesie nodig. Dit verschilt per behandelaar. Na de leeftijd van 1 jaar wordt meestal lokale anesthesie gebruikt.

Resultaat: bij 89% wordt duidelijk verbetering gezien. Bij 9% niet en 2% is het resultaat twijfelachtig. Zeer zeldzame complicaties van het klieven zijn ruimer bloedverlies bij jullie kindje en het ontstaan van een infectie van het wondje.

Uitvoering door verloskundige, arts of lactatiekundige

Overleg met jullie eigen verloskundige praktijk of jullie kindje moet worden verwezen naar een arts of lactatiekundige voor klieven van het tongriempje, of dat de verloskundige praktijk deze handeling zelf kan uitvoeren. Niet alle verloskundigen zijn bekwaam hierin dus het kan zijn dat jullie worden verwezen hiervoor.

Punten van aandacht na het klieven van de tongriem

- Na het klieven is het raadzaam jullie kindje de eerste 3 uur in de gaten te houden. Mocht er ruimer bloedverlies ontstaan dan wordt dit op tijd gezien. Bel in dat geval gelijk met ons spoednummer
- De genezing kan van enkele dagen tot enkele weken duren. Het wondje ziet er diamant-/ruitvormig uit. Het wondje lijkt eerst op een gaatje en verandert na enkele dagen in een wit, gele kleur. Hierdoor kan het er ontstoken uitzien, doordat de kleur van het wondje het idee van pusvorming kan geven. Dit is echter de normale genezing van de slijmvliezen
- Wanneer jullie kindje koorts krijgt moet je direct contact opnemen met ons spoednummer
- Jullie kindje kan huilerig zijn na het klieven. Meestal duurt dat niet langer dan 24 uur
- Als je het gevoel hebt dat jullie kindje pijn heeft, mag je kinderparacetamol geven
- Zorg voor veel huid-op-huid contact
- Omdat jullie kindje een drupje bloed in kan slikken kan de ontlasting de volgende dagen zwarter zijn. Ook kan jullie kindje mondjes teruggeven waar wat bloed in zit
- Als je op het wondje wrijft, kan het weer even bloeden. Dit is normaal
- Als je zorgen hebt neem dan contact op via het spoednummer

Nazorg en tongoefeningen na de behandeling:

De tong krijgt meer mogelijkheid om te bewegen, maar dit gebeurt nog niet altijd vanzelf en daardoor blijft de tong vaak in rust in zijn oude positie liggen. De wondgenezing is zeer snel in de mond en het kan zijn dat de tongriem weer vast gaan zitten. Dit dient voorkomen te worden. Via www.borstvoeding.com of www.tongriem.com zijn filmpjes en informatie te vinden hoe je dit moet doen

Nazorg

- De nazorg dient minstens gedurende 1-2 weken gedaan te worden
- Minimaal 2-3 keer per dag, verdeeld over de dag, en eventueel ook 's nachts als jullie kindje wakker en ontspannen is. Bij voorkeur vóór een voeding
- Was je handen en zorg voor schone en korte nagels
- Wees als ouder zelf ontspannen, want dan ontspant jullie kindje ook mee
- Masseer ongeveer 5 a 6 keer de wond onder de tong
- Lift de tong 1 à 2 keer op met beide wijsvingers. Het is belangrijk de bovenste helft van de ruitvorm op de tong echt van de mondbodem te scheiden, zodat er daadwerkelijk een stretch ontstaan.

Tong oefeningen

- Kin, neuspunt, bovenlip aanraken om het wijd open doen van de mond uit te lokken
- Op je vinger laten zuigen en hierbij licht aan je vinger trekken zodat jullie kindje deze steviger probeert vast te houden
- Kin naar beneden duwen om het vacuüm vast houden te trainen
- Massage gehemelte wat ook kan helpen de kokhalsreflex te verminderen
- Tong wandelen: zet je vinger midden op de tong en maak een duwende beweging met je vinger en steeds een stukje verder naar buiten wandelen. Dit is om het vast houden van de speen of tepel in de mond te stimuleren
- Kaken masseren, alsof de tanden worden gepoetst met de top van de wijsvinger, om de zijwaartse beweging van de tong te stimuleren
- Leg je kindje regelmatig onder toezicht op zijn/ haar buik: hierdoor rekken de tongspieren op. Ook de aanleghouding waarbij je op je rug ligt met een paar kussens onder je hoofd en je kindje op zijn/ haar buik boven jou ligt, wordt omwille van het ontspannen van de kaakgewrichten en meer uitstrekken van de tongspieren, geadviseerd.

Bronnen:

-Borstvoeding.com

-Patiëntenfolder Tongriempje klieven van verloskundige praktijk Ode

Deze folder is ontwikkeld in samenwerking met de ouderadviesraad van het VSV Samen Nijmegen.

Nijmegen, oktober 2020